

Posudek diplomové práce

Právní úprava osobního vlastnictví v československém právu v letech 1964 – 1990

Jakub Holubec

Oponovaná diplomová práce se tématicky zabývá problematikou právní úpravy osobního vlastnictví v československém právu v letech 1964 – 1990, tedy po rekodifikaci tzv. středního občanského zákoníku, až do roku 1990. Přestože osobní vlastnictví již není součástí právního řádu ČR, jednalo se o svébytný druh vlastnictví v období minulého režimu, kdy obsah vlastnického práva byl do nemalé míry ovlivněn subjektem vlastníka a omezenou množinou věcí, jež mohly být předmětem vlastnického práva s ohledem na cíl vlastnictví. Právě osobní vlastnictví bylo druhem, u něhož, snad nejvíce z druhů vlastnictví v letech 1948 – 1991, zůstaly zachovány tradiční prvky vlastnického práva. Tento právní institut zanikl v našem právním řádu s účinností od 1.1.1992. Práce je tedy aktuální, neboť může ukázat, co to skutečně bylo osobní vlastnictví a poučit tak veřejnost.

Cílem práce bylo komplexně popsat osobní vlastnictví v československém občanském právu po roce 1964, jakož i jeho původ, právní teorii a navazující využití v praxi, kdy cíl byl zcela naplněn.

Práce je členěna na stručný úvod, čtyři části a závěr. První, resp. druhá, nejprve objasňuje původ celého institutu osobního vlastnictví. Třetí kapitola podává přehled vývoje stěžejních obecně závazných normativních aktů, v nichž byla ustanovení upravující vlastnické právo zakotvena od roku 1948 do roku 1964. Tyto dvě kapitoly lze považovat za vymezení obecného rámce, do kterého pak autor zasadil konkrétní právní institut, který je předmětem jeho bádání. Stěžejní kapitoly práce představuje čtvrtá kapitola obsahující popis a rozbor úpravy osobního vlastnictví v zákoně č. 40/1964 Sb., soukromého vlastnictví a osobního vlastnictví v dalších právních předpisech, konkrétně v zákoně o osobním vlastnictví k bytům a osnově ústavy. Poslední kapitola popisuje postupný proces zániku osobního vlastnictví v Československu.

Oponovaná diplomová práce je konstruována zcela logicky. Pasáž o soukromém vlastnictví, která by se na první pohled mohla zdát nadbytečnou, vhodně dotváří komplexní obraz části právního řádu ČSSR týkající se vlastnictví jednotlivců a má vůči zbytku textu o osobním vlastnictví komparativní hodnotu, když pomáhá čtenáři osvětlit rozdíl mezi oběma druhy vlastnictví.

Autor při tvorbě diplomové práce vyšel z právních předpisů, literatury, vybraných rozhodnutí tehdejší judikatury, dobových komentářů i učebních textů a internetových zdrojů. Citace odpovídají požadavkům na kvalifikační práci tohoto typu. Doporučit by bylo možné omezit učebnicové materiály jako zdroje a naopak doplnit ještě práci s archivními materiály. Použit bylo možno případně cizojazyčnou literaturu, např. by se hodila u teorií, obecných koncepcí vlastnictví v státech východního bloku nebo u sovětských vzorů. U internetových zdrojů by v poznámce měl být ještě uveden den, protože mohlo mezitím dojít k nefunkčnosti stránky.

Prověření práce antiplagiátorským systémem určilo, že u zdrojů není shoda vyšší než 4%. Celkové procento podobnosti podle systému je 20%, což je dáno novým typem antiplagiátorského programu a je zcela běžné.

Doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou výborně.

Otázky k obhajobě:

1. Identifikační znaky osobního vlastnictví oproti soukromému vlastnictví v letech 1964 – 1989.
2. Oprávněné a neoprávněné způsoby nabytí osobního vlastnictví podle právní úpravy platné v ČSSR v letech 1964 – 1989.

Lovosice, 14.4.2023

Doc. JUDr. Antonín Lojek, Ph.D